

Københavns Universitet
Rektor Ralf Hemmingsen
Lotte Lynggaard-Johansen

Sendt pr. e-mail:
ku@ku.dk, rektor@adm.ku.dk, llj@adm.ku.dk

Positiv akkreditering af eksisterende bacheloruddannelse i jura

Akkrediteringsrådet har på rådsmødet 8. juni 2017 behandlet bacheloruddannelsen i jura.

Rådet traf på rådsmødet 24. september 2015 afgørelse om betinget positiv akkreditering for uddannelsen.

I har haft en frist på to år til at rette op på de forhold, der var udslagsgivende for rådets betinget positive akkreditering og har inden udløbet af denne frist indsendt dokumentation for ændringer af disse. Danmarks Akkrediteringsinstitution har udarbejdet en supplerende akkrediteringsrapport på baggrund af et akkrediteringspanels vurdering af jeres dokumentation.

Rådet har **akkrediteret uddannelsen positivt**, jf. akkrediteringslovens¹ § 14, stk. 1. Rådet har truffet afgørelsen på baggrund af vedlagte supplerende akkrediteringsrapport fra Danmarks Akkrediteringsinstitution. Akkrediteringsrapporten er udarbejdet på baggrund af Københavns Universitets høringssvar, redegørelse og øvrig dokumentation.

Det er rådets faglige helhedsvurdering, at uddannelsen opfylder kriterierne for relevans og kvalitet på tilfredsstillende vis.

Rådet har vurderet uddannelsen ud fra de kriterier for relevans og kvalitet, som fremgår af akkrediteringsbekendtgørelsen² og "Vejledning til uddannelsesakkreditering (eksisterende uddannelser og udbud)", 30. september 2013.

Akkrediteringen er gældende til og med 8. juni 2023, jf. akkrediteringslovens § 15, medmindre uddannelsesinstitutionen på det tidspunkt har opnået en positiv eller betinget positiv institutionsakkreditering. Uddannelsen udbydes i København.

Akkrediteringsrådet

12. juni 2017

Bredgade 38
1260 København K
Tel. 3392 6900
Fax 3392 6901
Mail akkr@akkr.dk
Web www.akkr.dk

CVR-nr. 3060 3907

Sagsbehandler
Malene Hyldekrog
Tel. 72 31 88 08
Mail mahy@akkr.dk

Ref.-nr. 16/045807-41

¹ Lov nr. 601 af 12. juni 2013 om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner (akkrediteringsloven)

² Bekendtgørelse nr. 852 af 3. juli 2015 om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner og godkendelse af videregående uddannelser (akkrediteringsbekendtgørelsen).

Danmarks
Akkrediteringsinstitution

I er velkomne til at kontakte direktør Anette Dørge på e-mail: akkr@akkr.dk, hvis I har spørgsmål eller behov for mere information.

Med venlig hilsen

Per B. Christensen
Formand
Akkrediteringsrådet

Anette Dørge
Direktør
Danmarks Akkrediteringsinstitution

Danmarks
Akkrediteringsinstitution

Bilag:
Kopi af akkrediteringsrapport

Dette brev er også sendt til:
Styrelsen for Forskning og Uddannelse, Uddannelses- og Forskningsministeriet

Danmarks
Akkrediteringsinstitution

Akkrediterings- rapport

2017

OPFØLGNING PÅ BETINGET POSITIV AKKREDITERING AF EKSISTERENDE
UDDANNELSE

BACHELORUDDANNELSEN I JURA

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Bacheloruddannelsen i jura, Københavns Universitet
16/045807

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	3
Indledning.....	4
Indstilling i 2017	6
Begrundelse for indstilling	6
Akkrediteringspanelet	8
I UddannelsesGuiden er uddannelsen beskrevet på følgende måde.....	9
Grundoplysninger.....	9
Uddannelsesetal	9
Uddannelsens mål for læringsudbytte.....	11
Uddannelsens struktur.....	12
Studieaktivitet.....	12
Kriterium II: Videngrundlag.....	13
Kriterium IV: Tilrettelæggelse og gennemførelse	19
Kriterium V: Intern kvalitetssikring og -udvikling	22
Om akkrediteringen	25
Sagsbehandling.....	26
Dokumentation – samlet oversigt	26

Indledning

Denne akkrediteringsrapport danner grundlag for Akkrediteringsrådets afgørelse om akkreditering og godkendelse af en uddannelse, der tidligere har opnået betinget positiv akkreditering. Akkrediteringsrapporten er udarbejdet af Danmarks Akkrediteringsinstitution (AI).

I rapporten behandles alene de forhold, som var udslagsgivende for Akkrediteringsrådets afgørelse om betinget positiv akkreditering i 2015.

Den faglige vurdering, som fremgår af akkrediteringsrapporten, er foretaget af et akkrediteringspanel. Panelet har læst universitetets redegørelse og haft møder med repræsentanter for uddannelsen. AI har udarbejdet indstillingen til Akkrediteringsrådet på baggrund af panelets faglige vurderinger.

Akkrediteringsrapporten har været i høring på universitetet, og universitetets høringssvar er indarbejdet i akkrediteringsrapporten under de relevante kriterier.

Akkrediteringspanelet har vurderet uddannelsen ud fra de kriterier, som fremgår af den akkrediteringsbekendtgørelse¹, som var gældende på tidspunktet for akkrediteringen, og *Vejledning til uddannelsesakkreditering. Eksisterende uddannelser og udbud, 30. september 2013*.

Akkrediteringsrapporten består af tre dele:

- Akkrediteringsrådets begrundelse for afgørelsen om betinget positiv akkreditering i 2015
- AI's indstilling til Akkrediteringsrådet
- Den faglige vurdering af uddannelsen.

¹ Bekendtgørelse nr. 745 af 24/06/13 om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner og godkendelse af videregående uddannelser.

Akkrediteringsrådet gav følgende begrundelse for betinget positiv akkreditering i 2015

I afgørelsesbrevet vurderede Akkrediteringsrådet følgende: ”Rådet har i sin afgørelse lagt vægt på, at de studerende har begrænset adgang til det juridiske forskningsmiljø bag uddannelsen gennem undervisning og vejledning, hvilket betyder, at de studerende ikke i tilstrækkelig grad får en forskningsbaseret uddannelse. Rådet anerkender akkrediteringspanelets vurdering af, at jura i vidt omfang er en professionsrettet uddannelse, og at der er så betydelige sammenhænge mellem retsvidenskabelig forskning og praktisk juridisk virksomhed, at der er gode grunde til at inddrage praktikere på uddannelsen med henblik på at ruste de studerende bedst muligt til at udøve såvel retsvidenskabelig som praktisk juridisk virksomhed.

Rådet noterer endvidere, at universitetet har gennemført en studiereform af bacheloruddannelsen med henblik på at styrke den pædagogiske og didaktiske tilrettelæggelse af undervisningen.

Rådet finder det dog afgørende, at de studerende har meget begrænset mulighed for adgang til det juridiske forskningsmiljø bag uddannelsen gennem undervisning og vejledning. Der er således tilknyttet særdeles få forskningsansatte undervisere fra det juridiske forskningsmiljø bag uddannelsen pr. studerende til uddannelsen. Derimod varetages undervisning i høj grad af praktikere, der ikke har forpligtelse til at forske. Samtidig får 75 % af de studerende i forbindelse med udarbejdelsen af deres bachelorprojekt vejledning af eksterne undervisere. Disse forhold betyder, at der ikke er balance i forholdet mellem inddragelse af forskere og praktikere med den konsekvens, at de studerende ikke i tilstrækkelig grad får en uddannelse, som er forankret i og baserer sig på forskning. Rådet finder, at problemet med den meget begrænsede adgang til det juridiske forskningsmiljø skal ses i sammenhæng med en manglende strategi for anvendelsen af eksterne undervisere samt disses integration i den samlede uddannelse.

Rådet finder det endvidere problematisk, at der er afsat meget få vejledningstimer til bachelorprojektet. Ligeledes vurderes det kritisk, at de studerende oplever overlap eller modstridende vejledning mellem hhv. såkaldt klyngevejledning og individuel vejledning.

Rådet finder det endelig problematisk, at der efter akkrediteringspanelets vurdering ikke er en tilstrækkelig administrativ understøttelse af uddannelsen. Denne vurdering bygger i særdeleshed på panelets besøg på uddannelsen, hvor studerende og undervisere fortalte, at de oplever, at den studieadministrative understøttelse af uddannelserne ikke er velfungerende og tilstrækkelig, og at de oplever, at udfordringerne har stået på gennem længere tid.

Rådet noterer, at universitetet er opmærksomt på flere af ovenstående problemstillinger og arbejder på en strategi, der har til hensigt at sikre, at de studerende får en bedre adgang til forskningsmiljøet bag uddannelsen samt en forbedret studieadministrativ understøttelse af uddannelsen. Rådet finder dog, at det er for tidligt at vurdere implementeringen af den planlagte strategi.” (Afgørelsesbrevet for bacheloruddannelsen i jura på Københavns Universitet af 30. september 2015).

I forbindelse med opfølgningen på den betinget positive akkreditering forholder institutionen sig til både afgørelsesbrevet og akkrediteringsrapporten, hvor de kritiske vurderinger er nærmere udfoldet og begrundet.

Indstilling i 2017

Danmarks Akkrediteringsinstitution (AI) indstiller bacheloruddannelsen i jura på Københavns Universitet i København til:

Positiv uddannelsesakkreditering

Begrundelse for indstilling

Københavns Universitet har arbejdet målrettet og seriøst med en række tiltag, der tager sigte på at imødekomme de kritikpunkter, der blev rejst i forbindelse med den betinget positive akkreditering i 2015. I forbindelse med opfølgningen på den betinget positive akkreditering er der særlig lagt vægt på at vurdere de konkrete tiltag, universitetet har planlagt og igangsat for at afhjælpe de identificerede problemer. Da der kun er gået omkring halvdelen af siden den oprindelige akkrediteringsafgørelse, er der i den samlede vurdering taget højde for, at effekten af nogle tiltag endnu ikke kan demonstreres fuldt ud fra de relevante nøgletal.

Som ved akkrediteringen i 2015 anerkender akkrediteringspanelet, at jura i vidt omfang er en professionsrettet uddannelse, og der er gode grunde til at inddrage praktikere på uddannelsen med henblik på at ruste de studerende bedst muligt til at udøve såvel retsvidenskabelig som praktisk juridisk virksomhed. Samtidig er det afgørende, at de studerende får en forskningsbaseret uddannelse i form af forskningsbaseret undervisning og vejledning.

De studerende på uddannelsen modtager nu primært vejledning fra VIP'er i forbindelse med udarbejdelsen af deres bachelorprojekt, hvilket bidrager til at sikre, at de får en forskningsbaseret uddannelse. Udviklingen er forankret i en politik for anvendelse af VIP'er og DVIP'er ved de juridiske uddannelser på KU. Ved bl.a. at udpege en række særlig kvalificerede undervisningsopgaver, der skal varetages af VIP'er, formaliserer og tydeliggør politikken principperne for, hvilke opgaver universitetet prioriterer, at de forskningsansatte undervisere skal varetage på uddannelsen. Vejledning i forbindelse med afsluttende projekter er udpeget som en særlig kvalificeret undervisningsopgave, der i videst muligt omfang skal varetages af VIP'erne.

Politikken understøttes af nye krav til VIP'ernes undervisningsforpligtelse. Omfanget er øget, og det er samtidig blevet præciseret, at en del af undervisningsforpligtelsen skal afvikles i form af vejledning. Det bevirker også, at de samlede forskningskompetencer i forskningsmiljøet bag uddannelsen bliver anvendt på uddannelsen.

Politikken understøttes også af, at der foreligger udfoldede funktionsbeskrivelser af centrale funktioner på uddannelsen. Disse funktionsbeskrivelser præciserer, hvilke opgaver henholdsvis uddannelseskoordinator for de enkelte forskningscentre og fagledere/fagansvarlige for de enkelte fag skal varetage.

Antallet af studenterårsværk er fortsat højt i forhold til antallet af årsværk, VIP'erne bidrager med på uddannelsen, ligesom der fortsat anvendes mange DVIP'er i forhold til VIP'er. Samtidig er de studerendes adgang til forskningsmiljøet forbedret gennem vejledning fra VIP'er, og universitetet har i tilstrækkelig grad sandsynliggjort, at tiltag som fx opnormering og præcisering af undervisningsforpligtelsen for VIP'erne vil bidrage til at fastholde den igangsatte udvikling.

Universitetet har omlagt vejledningen af de studerende i forbindelse med udarbejdelsen af bachelorprojektet. Det samlede omfang af vejledning er øget, og der er sikret et bedre samspil mellem de forskellige typer af vejledning, som de studerende modtager.

Der er foretaget konkrete forbedringer med henblik på at sikre en tilstrækkelig administrativ understøttelse af uddannelsen for både studerende og undervisere. Både undervisere og studerende har også været involveret i universitetets arbejde med at få klarlagt – og finde løsninger på – de oplevede udfordringer.

På baggrund af ovenstående indstilles bacheloruddannelsen i jura på Københavns Universitet til positiv akkreditering.

Akkrediteringspanelet

Denne rapport er udarbejdet af AI i samarbejde med et akkrediteringspanel, som er nedsat til lejligheden. Panelet er sammensat, så medlemmerne har indgående viden om uddannelsens fagområder, uddannelsestilrettelæggelse og -gennemførelse og forholdene på arbejdsmarkedet. Panelet består af:

- Berte-Elen R. Konow, professor i retsvidenskab og prodekan ved Det juridiske fakultet på Universitetet i Bergen. Berte-Elen R. Konow blev cand.jur. i 1988 og dr.jur. i 1999 og har i tillæg til sin akademiske karriere bl.a. arbejdet som advokatfuldmægtig og været konstitueret dommer ved Gulating lagmannsrett. Gennem sit arbejde som bestyrelsesmedlem i det norske Tilsynsrådet for advokatvirksomhed har hun opnået langvarig erfaring med tilsynsvirksomhed. Hun deltog ikke i forbindelse med akkrediteringen i 2015.
- Kåre Lilleholt, professor i retsvidenskab ved Det juridiske fakultet på Universitetet i Oslo. Kåre Lilleholt blev dr.jur. i 1986 og har tidligere bl.a. haft stillinger som professor ved Det juridiske fakultet på Universitetet i Bergen og på Norges Handelshøyskole. Derudover har han gennem flere år haft egen praksis som advokat, hvilket han i en periode havde på fuld tid. Han deltog i forbindelse med akkrediteringen i 2015.
- Per Ole Träskman, professor emeritus ved Juridiska fakulteten på Lunds universitet. Per Ole Träskman er dr.jur. fra Helsingfors universitet og har tidligere været professor i straffe- og procesret ved Helsingfors universitet samt gæsteprofessor og lektor ved Handelshøjskolen i København (det nuværende CBS). I perioden 2000-09 var han dekan for Juridiska fakulteten på Lunds universitet. Han er æresdoktor ved Åbo universitet og æresprofessor ved Ho Chi Minh City University of Law. Han deltog i forbindelse med akkrediteringen i 2015.
- Johannes Martin Fenger, cand.jur. fra Københavns Universitet og kontorchef hos Folketingets Ombudsmand. Johannes Martin Fenger var fra 2000 til 2012 ansat i Justitsministeriets departement, hvor han gennemgik Justitsministeriets uddannelsesforløb og i en periode var chef for Personalekontoret. Sideløbende med ansættelsen i Justitsministeriet var han i en årrække ekstern underviser i forfatningsret ved Det Juridiske Fakultet på Københavns Universitet. Han deltog i forbindelse med akkrediteringen i 2015.
- Jeanett Anne Christoffersen, cand.merc.-studerende ved Syddansk Universitet. Jeanett Anne Christoffersen har forud for optagelsen på cand.merc.-studiet opnået en bachelorgrad i erhvervsjura ved det samme universitet. Hun deltog i forbindelse med akkrediteringen i 2015.

Akkrediteringspanelet har været i høring hos institutionen, som har haft mulighed for at gøre indsigelse, hvis der var tvivl om et panelmedlems habilitet. Alle panelmedlemmerne har underskrevet en habilitetserklæring og en erklæring om tavshedspligt.

I UddannelsesGuiden er uddannelsen beskrevet på følgende måde

"På uddannelsen beskæftiger du dig med retsvidenskab, som er videnskaben om lovene, og den retsorden, der gælder. Du får et overblik over retssystemet og indblik i, hvordan love bliver til, og hvordan de bruges i samfundet.

Du studerer fx Folketingets behandling og vedtagelse af lovforslag, EU's rolle i behandlingen af lovforslag, og hvordan lovene påvirker danskernes hverdag.

En væsentlig del af uddannelsen handler om, hvordan love og regler skal fortolkes og administreres. Du får forudsætninger for at arbejde med problemstillinger inden for alle dele af retssystemet på et videnskabeligt grundlag.

Du har undervisning i fagområder som fx:

- Formueret, hvor du lærer om de rettigheder og pligter, der knytter sig til det at eje noget, fx ejendomsret og brugsret
- Forfatningsret, hvor du får indsigt i de regler, som danner grundlag for vores stat og politiske system
- Forvaltningsret, hvor du lærer om reglerne for den administration, der foregår i staten og kommune
- Folkeret, hvor du lærer om, hvad folkeretten og de folkeretlige menneskerettigheder er
- EU-ret, hvor du får kendskab til de særlige problemstillinger, fortolkningsprincipper og retskilder, der gør sig gældende inden for det EU-retlige område
- Familie- og arveret, hvor du bl.a. studerer de regler, der gælder, når man bliver gift og skilt, eller når nogen dør, og formuen skal deles
- Retslære, hvor du får en forståelse for, hvad retten er
- Strafferet, hvor du lærer om lovene i forbindelse med strafudmåling og om, hvordan man bærer sig ad under en retssag, fx med hensyn til fremførelse af beviser og argumentation

Undervisningen veksler mellem holdundervisning, forelæsninger og arbejde i studiegrupper.

Du afslutter bacheloruddannelsen med et bachelorprojekt. Bacheloruddannelsen giver den akademiske titel BA" (Www.Uug.dk).

Grundoplysninger

Udbudssted

Uddannelsen bliver udbudt i København.

Sprog

Undervisningen foregår på dansk.

Hovedområde

Uddannelsen hører under det samfundsvidenskabelige hovedområde.

Uddannelsestal

Bacheloruddannelsen i jura i København	2014	2015	2016
Antal nye studerende optaget på uddannelsen i de seneste tre år	754	801	745
Antal indskrevne studerende de seneste tre år	2.311	2.424	2.320

Antal dimittender de seneste tre år	583	526	586
-------------------------------------	-----	-----	-----

Uddannelsens mål for læringsudbytte

Viden

En juridisk bachelor har:

- Kendskab til juridisk informationssøgning i forhold til nationale såvel som internationale retskilder og faglitteratur
- Indgående kendskab til og forståelse for juraens grundfigurer
- Forståelse for retssystemets funktion og opbygning, herunder:
 - o Indgående kendskab til retssystemets funktion og placering i national og international sammenhæng
 - o Indgående kendskab til retssystemets historie, værdier, praksis og grundprincipper
 - o Kendskab til teorier om rettens grundlag og samfundsmæssige funktion
- Indgående kendskab til den juridiske metode
- Kendskab til andre samfundsvidenskabelige metoder af betydning for juraen
- Forståelse for juraens etiske og moralske problemstillinger

En juridisk bachelor kan:

Reflektere over og forklare de politiske og samfundsmæssige hensyn bag konkrete regler

Færdigheder

En juridisk bachelor kan:

- Anvende den juridiske metode til at afdække gældende ret inden for et retligt reguleret område
- Løse konkrete, retlige tvister, herunder:
 - o Identificere retligt relevant fakta i et større materiale
 - o Ved subsumption afgøre retsfølgen af et givent faktum
- Konstruere og dekonstruere juridiske argumenter
- Rådgive om retlige problemstillinger
- Identificere og afgrænse retsvidenskabelige, retshistoriske, retssociologiske og retsfilosofiske problemstillinger

Kompetencer

En juridisk bachelor kan:

- Overskue komplekse regelsæt og deres placering i retssystemet
- Kommunikere og formidle præcist og formålstjenstligt både skriftligt og mundtligt, herunder:
 - o Formidle retlige problemstillinger og løsningsmodeller til jurister samt ikke-jurister
- Reflektere kritisk over konkrete juridiske afgørelser og mere teoretiske spørgsmål om juraens samfundsmæssige rolle
- Selvstændigt planlægge, håndtere og styre juridiske arbejdsopgaver samt medvirke til at formulere konkrete løsningsforslag inden for en given tidsramme
- Selvstændigt gennemføre retsvidenskabelige analyser på bachelorniveau
- Arbejde professionelt både individuelt og sammen med andre
- Agere løsningsorienteret og konfliktforebyggende
- Identificere egne læringsbehov og strukturere egen læring
- Tilegne sig faglig viden på et fremmedsprog

(2011-studieordning for den juridiske bacheloruddannelse ved Københavns Universitet, redegørelse inkl. bilag, s. 54-55).

Uddannelsens struktur

6. semester	Bachelorprojekt (20 ECTS) Ret, moral og politik (10 ECTS)
5. semester	Tværfag eller fordybelsesfag (2 x 15 ECTS eller 3 x 10 ECTS)
4. semester	Sikkerheds- og kreditorrettigheder (10 ECTS) Forvaltningsret (15 ECTS) EU-ret (5 ECTS)
3. semester	Institutionel forfatningsret og EU-forfatningsret (10 ECTS) Retshistorie (5 ECTS) International Law (5 ECTS) Tingsret (10 ECTS)
2. semester	Obligationsret (10 ECTS) Individets grundlæggende rettigheder (10 ECTS) Familie- og arveret (10 ECTS)
1. semester	Retssystemet og Juridisk Metode (10 ECTS) Strafferet (10 ECTS) Erstatning og kontrakt (10 ECTS)

(Supplerende dokumentation af 27. januar 2017).

Studieaktivitet

Semester	Undervisning		Vejledning	Andre uddannelsesaktiviteter		Kun universiteterne og de videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner - Forskningsdækkede uddannelser		
	Undervisningslektioner med holdstørrelse < 40 (opgjort i lektioner á 45 min.)	Undervisningslektioner med holdstørrelse ≥ 40 (opgjort i lektioner á 45 min.)	Vejledning pr. studerende (opgjort i lektioner á 45 min.)	1.Praktik/projektorienteret forløb (f.eks. praktikforløb på universiteterne) 2.Afgangprojekt 3.Bachelorprojekt 4.Kandidatspeciale 5.Obligatorisk udlandsophold	Anden uddannelsesaktivitet opgjort i ECTS	VIP (opgjort i lektioner á 45 min.)	D-VIP (opgjort i lektioner á 45 min.)	Andre undervisere/ vejledere (opgjort i lektioner á 45 min.)
1. semester (30 ECTS -point)	136	32	-	-	-	76	92	-
2. semester (30 ECTS -point)	114	54	-	-	-	54	114	-
3. semester (30 ECTS -point)	108	60	-	-	-	99	69	-
4. semester (30 ECTS -point)	126	42	-	-	-	42	126	-
5. semester (30 ECTS -point)	112	56	-	-	-	84	84	-
6. semester (30 ECTS -point)	42	19	8	3	20	27	42	-

Note: AI noterer sig, at ovenstående ajourførte opgørelse endnu ikke er offentliggjort gennem Uddannelses- og Forskningsministeriet. KU har i forbindelse med opgørelsen oplyst, at der skete en fejl i forbindelse med indberetningen, som medførte, at ikke alle aktiviteter blev inkluderet. Fejlen blev opdaget i midten af december 2016, og opgørelsen er efter aftale med ministeriet ajourført.

(Studieaktivitet for studieåret 2015/16 som oplyst af KU, supplerende dokumentation af 25. og 31. januar 2017).

Kriterium II: Videngrundlag

Uddannelsen er baseret på det videngrundlag, som følger af reglerne for uddannelsen.

Uddybning:

- uddannelsen er tilknyttet et relevant fagligt miljø, hvor underviserne samlet set lever op til de krav til kvalifikation og kompetencer, der følger af reglerne for uddannelsen,
- uddannelsen er baseret på ny viden og tilrettelægges af undervisere, der deltager i eller har aktiv kontakt med relevante forsknings- eller udviklingsmiljøer,
- de studerende har kontakt til det relevante videngrundlag, fx gennem inddragelse i aktiviteter relateret hertil.

Der er foretaget en fornyet vurdering af de uddybningspunkter, som var udslagsgivende for Akkrediteringsrådets afgørelse om betinget positiv akkreditering.

Vurdering ved akkreditering i 2015

Kriteriet var delvist tilfredsstillende opfyldt.

”Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsen er tilknyttet et relevant juridisk forskningsmiljø, og at den tilrettelægges af aktive forskere, der indgår i miljøet. Samtidig vurderer panelet, at de studerende har meget begrænset mulighed for adgang til det juridiske forskningsmiljø i både undervisning og vejledning. Det skyldes, at der er et meget lille antal forskere i forhold til antallet af studerende, og at de studerende i meget begrænset omfang bliver undervist og vejledt af forskere, som indgår i det juridiske forskningsmiljø uddannelsen skal være forankret i.

Panelet anerkender, at uddannelsen er professionsrettet, og at der er så betydelige sammenhænge mellem retsvidenskabelig forskning og praktisk juridisk virksomhed, at der er gode grunde til at inddrage praktikere på uddannelsen med henblik på at ruste de studerende bedst muligt til at udøve såvel retsvidenskabelig som praktisk juridisk virksomhed.

Samlet vurderer panelet imidlertid, at ovenstående forhold betyder, at de studerende ikke i tilstrækkelig grad får en forskningsbaseret uddannelse.” (Akkrediteringsrapporten fra 2015).

Vurdering ved opfølgning på betinget positiv akkreditering i 2017

Kriteriet er tilfredsstillende opfyldt.

Som ved akkrediteringen i 2015 anerkender akkrediteringspanelet, at uddannelsen er professionsrettet, og at der er så betydelige sammenhænge mellem retsvidenskabelig forskning og praktisk juridisk virksomhed, at der er gode grunde til at inddrage praktikere på uddannelsen med henblik på at ruste de studerende bedst muligt til at udøve såvel retsvidenskabelig som praktisk juridisk virksomhed. Samtidig er det afgørende, at de studerende får en forskningsbaseret uddannelse i form af forskningsbaseret undervisning og vejledning.

Akkrediteringspanelet har i sin vurdering lagt vægt på, at de studerende nu primært modtager vejledning fra forskningsaktive undervisere i forbindelse med udarbejdelsen af deres bachelorprojekt. Dette er sikret, ved at universitetet siden akkrediteringen i 2015 har formaliseret sin praksis og tydeliggjort prioriteringen af anvendelsen af VIP'er og DVIP'er på uddannelsen. De studerendes adgang til forskningsmiljøet vil også på sigt blive forbedret, ved at de forskningsaktive underviseres undervisnings- og vejledningsforpligtelse er blevet opnormeret og præciseret. Det bidrager også til, at de samlede forskningskompetencer i forskningsmiljøet bag uddannelsen bliver anvendt på uddannelsen.

Der er fortsat et meget højt antal studerende i forhold til antallet af forskere på uddannelsen, ligesom der fortsat anvendes mange eksterne undervisere i forhold til VIP'er. Universitetet har dog i tilstrækkelig grad sandsynliggjort, at de tiltag, man har gennemført, vil fastholde den igangsatte udvikling.

Den samlede vurdering af kriteriet er baseret på vurderinger af følgende forhold:

Får de studerende kontakt til det faglige miljø og videngrundlaget?

Ved akkrediteringen i 2015 noterede akkrediteringspanelet sig, at studiereformen af bacheloruddannelsen i 2011 havde medført en gennemgribende omlægning af undervisningen, der betød, at de studerende i langt højere grad blev undervist på mindre seminarhold frem for på større forelæsningshold. Hensigten var bl.a. at styrke den pædagogiske og didaktiske tilrettelæggelse af uddannelsen og i højere grad aktivere de studerende i undervisningen. Omlægningen til seminarhold medførte et øget behov for undervisere. Universitetet havde i vid udstrækning valgt, at holdundervisningen blev varetaget af DVIP'er, der med udgangspunkt i praksis kunne understøtte ønsket om en casebaseret og praksisnær undervisning.

Akkrediteringspanelet anerkendte ved akkrediteringen i 2015 universitetets ønske om at styrke den pædagogiske og didaktiske tilrettelæggelse af undervisningen. Panelet anerkendte også, at valget om en øget brug af DVIP'er var foretaget ud fra et ønske om, at de studerende skulle undervises på mindre hold med mulighed for bedre kontakt til underviserne. Samtidig var det panelets vurdering, at for at sikre en forskningsbaseret uddannelse var det væsentligt, at de studerende i et større omfang, end det var tilfældet, fik adgang til forskningsmiljøet gennem undervisning og vejledning.

I forlængelse heraf vurderede akkrediteringspanelet, at det var problematisk, at en stor andel af de studerende i forbindelse med deres bachelorprojekter blev vejledt af eksterne undervisere, som var praktikere og ikke aktive forskere. Panelet tillagde dette vægt, da det fandt det væsentligt, at de studerende modtog forskningsbaseret, teoretisk og metodisk vejledning i forbindelse med udarbejdelsen af bachelorprojektet.

Universitetet har siden akkrediteringen i 2015 tydeliggjort og præciseret sin praksis gennem bl.a. en fastlagt politik for anvendelsen af VIP'er og DVIP'er og funktionsbeskrivelser af centrale funktioner med hensyn til undervisning, vejledning og forskning på uddannelsen. Derudover har universitetet præciseret og opnormeret de forskningsansattes undervisningsforpligtelse.

Anvendelse af VIP'er og DVIP'er

I forbindelse med høringen i 2015 oplyste universitetet, at der allerede var klare principper for fordelingen af opgaver mellem VIP'er og DVIP'er, som ville blive udmøntet i en egentlig strategi i 2015. Universitetet oplyser, at den proces, der var igangsat ved akkrediteringen i 2015, har resulteret i den samlede Politik for anvendelse af VIP og DVIP ved de juridiske uddannelser, KU (redegørelse inkl. bilag, s. 100-105). Politikken skal ifølge universitetet ses i sammenhæng med fakultetets øvrige strategiske arbejde, herunder fakultetets statement om forskningsbaseret uddannelse, retningslinjer for oprettelse og forlængelse af forskningscentre samt vision for læring ved fakultetet, som er vedlagt universitetets redegørelse som bilag (redegørelse inkl. bilag, s. 76, 90 og 246).

Det fremgår bl.a. af politikken, at grundstrukturen for de obligatoriske fag på bacheloruddannelsen fortsat er seminarundervisning på mindre hold. Her anvender universitetet i vidt omfang ”praktiserende jurister med specialiseret viden og erfaring indenfor forskellige retlige discipliner og domæner til at forestå undervisningen” (redegørelse inkl. bilag, s. 101).

I politikken er en række opgaver defineret som særlig kvalificerede undervisningsopgaver, og det er fakultetets målsætning, at det er VIP'erne, der varetager disse opgaver. Særlig kvalificerede undervisningsopgaver er defineret som dem, der skal bibringe de studerende videnskabelige færdigheder. Ud over vejledning er det fx de forelæsninger og projektseminarer, der skal introducere de studerende til fagets strukturer og videnskabelige problemstillinger. Udvikling og tilrettelæggelse af undervisningsforløb og evaluering heraf er også kategoriseret som særlig kvalificerede undervisningsopgaver. Angående DVIP'ernes opgaver fremgår det bl.a., at de skal varetage specialiseret praksisnær undervisning og skabe stærke relationer til arbejdsmarkedet.

Med hensyn til vejledning fremgår det af politikken, at det i 2016 var gældende, at 60 % af alle vejledningsopgaver i forbindelse med afsluttende projekter blev varetaget af VIP'er. Samtidig fremgår det, at målsætningen for 2017 er 80 %.

Af tabellen nedenfor fremgår udviklingen med hensyn til vejledning foretaget af VIP'er i forbindelse med bachelorprojekter siden akkrediteringen i 2015:

Udviklingen med hensyn til vejledning foretaget af VIP'er i forbindelse med bachelorprojekter

	2014/15	2015/16
Antal studerende vejledt af VIP'er	105	472
Antal studerende vejledt af DVIP'er	519	196
Andel af studerende vejledt af VIP'er i %	16,8 %	70,7 %

(Redegørelse inkl. bilag, s. 21).

Akkrediteringspanelet noterer sig en markant stigning i andelen af studerende, der bliver vejledt af VIP'er, når de udarbejder deres bachelorprojekt. Dette øger de studerendes kontakt til forskningsmiljøet og sikrer, at de modtager forskningsbaseret, teoretisk og metodisk vejledning.

Akkrediteringspanelet vurderer, at politikken for anvendelsen af VIP'er og DVIP'er i undervisningen tydeliggør, hvilke opgaver universitetet prioriterer, at VIP'er skal varetage med hensyn til undervisning og vejledning med henblik på at sikre uddannelsens forskningsforankring.

Undervisningsforpligtelse

Med virkning fra 1. januar 2016 har universitetet indført nye krav til VIP'ernes undervisningsforpligtelse.

Af universitetets redegørelse fremgår det, at undervisningsforpligtelsen skal bidrage til synlighed og gennemsigtighed med hensyn til VIP'ernes bidrag til undervisningen og give ledelsen mulighed for at følge op på, hvorvidt politikken for anvendelse af VIP- og DVIP-undervisere bliver efterlevet (redegørelse inkl. bilag, s. 23). En del af undervisningsforpligtelsen er nu bundet af en vejledningsforpligtelse. Vejledningsforpligtelsen kan kun løftes gennem vejledning i forbindelse med bachelorprojekter og specialer, og den kan ikke reduceres, selvom den enkelte VIP får hel eller delvis undervisningsfritagelse. Universitetet anfører, at man hermed sikrer, at "den knappe VIP ressource understøtter fakultetets "Politik for anvendelse af VIP og DVIP i undervisningen"" (redegørelse inkl. bilag, s. 22). Undervisnings- og vejledningsforpligtelsen bliver indfasat gradvist. I 2016 udgjorde den fx 600 timer for professorer og lektorer. I 2017, hvor undervisningsforpligtelsen vil være fuldt indfaset, vil den udgøre 750 timer for professorer og lektorer, og heraf skal 150 timer anvendes på vejledning. VIP'ernes aflagte undervisning og vejledning registreres i en Access-database, og efter hvert semester modtager fakultetets prodekan for uddannelse en samlet opgørelse, der viser, hvor mange timer der er varetaget af VIP'er og DVIP'er (redegørelse inkl. bilag, s. 21-24 og 180-187, og supplerende dokumentation af 3. marts 2017).

Forøgelse af undervisning varetaget af forskningsaktive undervisere betyder, at universitetet sparer på lønomkostninger til eksterne undervisere. Universitetet oplyser, at de frigivne lønmidler kanaliseres over i ansættelser af VIP'er. Det vil igen medføre en udvidelse af den samlede undervisningsforpligtelse, hvilket vil medføre en yderligere reduktion i antallet af eksterne undervisere (supplerende dokumentation af 3. marts 2017). Videre oplyser universitetet, at Det Juridiske Fakultet efter akkrediteringen i 2015 har fået en fast ekstrabevilling på fire millioner kr. Med udgangspunkt i fakultetets budget og ansættelsesplan forventer fakultetet en nettotilgang på 19,1 VIP-årsværk frem mod 2020. På nuværende tidspunkt erlægger underviserne 40 % af deres undervisning på bacheloruddannelsen (supplerende dokumentation af 3. marts 2017).

Ledelsen fortalte under besøget også om de besparelser, reduktionen i brugen af eksterne undervisere har medført, og hvordan midlerne vil blive anvendt til at styrke forskningsmiljøet i form af VIP-ansættelser. Ledelsen henviste derudover til, at den eksterne finansiering er øget markant siden 2014, hvilket har betydet et øget antal underviserårsværk. Dette har primært sat sig igennem på kandidatuddannelsen i jura, men ledelsen bekræftede under besøget, at man også forsøger at lade det sætte sig igennem på bacheloruddannelsen, samtidig med at balancen mellem VIP'er og DVIP'er på kandidatuddannelsen fastholdes inden for universitetets målsætning på området (redegørelse inkl. bilag, s. 19, og supplerende dokumentation af 3. marts 2017, besøg).

Ledelsen udtrykte under besøget stor tilfredshed med registreringen af undervisningsforpligtelsen og henviste til, at undervisere, der ikke opfylder deres forpligtelse, vil blive indkaldt til samtale eller eventuelt modtage en advarsel.

Under besøget bekræftede underviserne, at undervisningsforpligtelsen bidrager til synlighed og gennemsigtighed. Underviserne fortalte, at kravene til undervisningsforpligtelsen har haft stor betydning for nogle undervisere og mindre for andre. Generelt var der tilfredshed med, at undervisningsforpligtelsen sikrer, at ressourcerne i hele forskningsmiljøet bag uddannelsen bliver anvendt, og arbejdsindsatsen med hensyn til undervisning og vejledning bliver synlig. Særlig det, at vejledningsopgaverne nu primært er placeret hos VIP'erne, udtrykte flere undervisere tilfredshed med.

Akkrediteringspanelet vurderer, at præciseringen og monitoreringen af undervisningsforpligtelsen bidrager til transparens i forbindelse med brugen af VIP-ressourcer og sikrer, at de samlede forskningskompetencer i forskningsmiljøet bag uddannelsen bliver anvendt på uddannelsen.

Funktionsbeskrivelser

Ved akkrediteringen i 2014 stiftede akkrediteringspanelet bekendtskab med funktionerne som fagleder (obligatoriske fag) og fagansvarlig (valgfrie fag). Ifølge universitetet fungerer VIP'er med disse funktioner som referencepunkter for den faglige integration af DVIP'er. De opgaver, der skal varetage, var ikke beskrevet i 2014, men udover at være kortere beskrevet i politikken, som nævnt ovenfor, foreligger der nu udfoldede funktionsbeskrivelser (redegørelse inkl. bilag, s. 23).

Funktionsbeskrivelsen for fagledere og fagansvarlige sætter rammerne for funktionerne og de opgaver, der skal varetages. Det fremgår, at der skal være en forskningsmæssig sammenhæng mellem faglederens og den fagansvarliges forskning og de fag, de er ansvarlige for, så fagenes forskningsforankring og udvikling understøttes (redegørelse inkl. bilag, s. 85-86). De opgaver, der skal varetages, er organiseret i forhold til fagenes indhold og forskningsforankring, eksamen, evaluering mv. Derudover fremgår det, at faglederen/den fagansvarlige skal være bindeled mellem fagenes undervisere – såvel VIP'er som DVIP'er – og sikre fagenes forskningsforankring, herunder inddragelse af forskningslitteratur fra alle fakultetets forskere. Under hensyntagen til universitetets politik for anvendelse af VIP'er og DVIP'er er det også faglederen/den fagansvarliges opgave at rekvirere undervisere og vejledere til fagene (redegørelse inkl. bilag, s. 85-86).

Fagenes forskningsforankring er faglederen og den fagansvarlige forpligtede til at sikre i samarbejde med uddannelseskoordinatorerne. Med virkning fra 1. april 2016 har alle forskningscentre på Det Juridiske Fakultet udpeget en uddannelseskoordinator, og formålet er ifølge universitetet at sikre en formalisering af det løbende arbejde med at sikre forskningscentrenes bidrag til uddannelsen (redegørelse inkl. bilag, s. 13). Af funktionsbeskrivelsen for uddannelseskoordinatorer fremgår det fx, at koordinatorerne har det overordnede ansvar for at sikre og koordinere, at centerets forskning inddrages i fakultetets uddannelser, og at sammenhængen synliggøres for studerende og eksterne parter. Universitetet oplyser, at der er oprettet et mødeforum, UDD-FORSK, hvor uddannelseskoordinatorerne hvert semester mødes med studielederen, prodekanen for uddannelse og prodekanen for forskning for at vurdere, om forskningscentrenes forskning er tilstrækkelig synlig og tilgængelig på uddannelsen. Derudover bidrager uddannelseskoordinatorerne til centerlederens årlige redegørelse til prodekanen for uddannelse, hvori forskningscenterets aktiviteter beskrives (redegørelse inkl. bilag, s. 13-14 og s. 84).

Som ved politikken for anvendelse af VIP'er og DVIP'er på uddannelsen vurderer akkrediteringspanelet, at funktionsbeskrivelserne bidrager til at tydeliggøre, hvilke opgaver universitetet prioriterer, at VIP'erne varetager i forbindelse med undervisning og vejledning med henblik på at sikre uddannelsens forskningsforankring.

Udvikling med hensyn til centrale indikatorer

Den samlede udvikling i undervisernes årsværk og studenterårsværk på uddannelsen fremgår af tabellen nedenfor. Fra studieåret 2016/17 og frem til 2019/20 er der tale om fremskrevne tal og prognosticerede ratioer:

Bacheloruddannelsen i jura

	Studieåret 2013/14	Studieåret 2014/15	Studieåret 2015/16	Studieåret 2016/17	Studieåret 2017/18	Studieåret 2018/19	Studieåret 2019/20
Antal VIP'er	60	62	68	69	76	82	85
Antal DVIP'er	304	300	290	276	242	225	217
VIP-årsværk	11,60	12,5	12,6	16,51	18,07	19,57	20,29
DVIP-årsværk	24,18	31,7	28,7	24,49	21,43	19,93	19,21
VIP/DVIP-ratio årsværk	0,47	0,39	0,44	0,67	0,84	0,98	1,06
Underviserårsværk i alt	35,78	44,2	41,3	41,00	39,50	39,50	39,50
STÅ	1.795	1.809	1.817	1.805	1.795	1.787	1.787
STÅ/VIP-ratio (års- værk)	154,7	144,7	144,2	109,30	99,34	91,30	88,06
Ressourceudløsende studerende	2.311	2.424	2.320	2.201	2.189	2.179	2.179
Stud/VIP-ratio (an- tal)	38,5	39,1	34,1	31,90	28,80	26,58	25,64

(Tabel udarbejdet af AI på baggrund af supplerende dokumentation af 3. marts 2017).

Fremskrivningerne er foretaget med udgangspunkt i de tiltag, universitetet har iværksat for at forbedre de studerendes muligheder for adgang til det juridiske forskningsmiljø bag uddannelsen, hvilket er beskrevet ovenfor. De nærmere detaljer i udregningsmetoderne har universitetet redegjort for i supplerende dokumentation af 3. marts 2017.

Universitetet henviser bl.a. til, at den gradvise indfasning af undervisningsforpligtelsen og det, at den opgøres pr. kalenderår, betyder, at der er en forskudt effekt i forhold til studieår. Derfor vil effekten først vise sig tydeligere fra studieåret 2016/17 og frem (supplerende dokumentation af 3. marts 2017).

Med hensyn til antallet af studerende på uddannelsen oplyser universitetet, at man har foretaget en vurdering af kapaciteten set i lyset af uddannelsens dimensionering, der er fastsat til 769 studerende i 2018. I 2016 blev 745 studerende optaget mod 805 i 2013. Antallet af studerende har betydning for antallet af hold. Holdstørrelserne er blevet justeret fra 30 til 36 studerende, hvilket har betydet en reduktion i antallet af hold i perioden 2015-17, hvilket igen medfører et mindre behov for DVIP'er (redegørelse inkl. bilag, s. 19, og supplerende dokumentation af 3. marts 2017).

Antallet af studenterårsværk er fortsat højt i forhold til antallet af årsværk, VIP-undervisere bidrager med på uddannelsen. Ledelsen tilkendegav under besøget, at der er fokus på forholdet, og at man ønsker en forbedret ratio. Ledelsen henviste til, at studiereformen på bacheloruddannelsen samlet set har betydet, at de studerende har mere minuttid med VIP'erne end tidligere.

Ledelsen bekræftede under besøget, at den på baggrund af en opnormering af undervisningsforpligtelsen, en omdirigering af midler brugt på DVIP'er og VIP'er samt en øget ekstern og intern finansiering forventer et stigende antal VIP-årsværk på uddannelsen i forhold til antal DVIP-årsværk.

Akkrediteringspanelet noterer sig, at de studerende under besøget udtrykte tilfredshed med deres mulighed for kontakt til forskningsmiljøet – både i forbindelse med undervisning og i forbindelse med vejledning. De studerende pegede på, at flytningen til Søndre Campus, hvor undervisere og studerende nu er samlet under samme tag, er befordrende for deres adgang til forskningsmiljøet. De studerende pegede også på, at de selv har et ansvar for at opsøge kontakt til forskningsmiljøet. Den mest almindelige oplevelse er, at når de gør det, er underviserne imødekommende.

Angående balancen mellem anvendelse af interne og eksterne undervisere på uddannelsen var der under besøget blandede tilkendegivelser fra de studerende. Der blev bl.a. henvist til, at studentermassen er stor og uhomogen, hvorfor det også varierer, hvor meget undervisning, som er baseret på cases fra praksis, den enkelte studerende ønsker. Der var dog enighed om, at undervisning ved både interne og eksterne undervisere er værdifuldt.

Akkrediteringspanelet vurderer, at der fortsat er et højt antal studenterårsværk på uddannelsen i forhold til antallet af årsværk erlagt på uddannelsen af VIP'er. Forholdet mellem årsværk erlagt af hhv. VIP'er og DVIP'er har været relativt stabilt siden akkrediteringen i 2015. Med udgangspunkt i de initiativer, universitetet har iværksat med henblik på at forbedre de studerendes adgang til forskningsmiljøet, viser der sig dog en positiv stigning i VIP/DVIP-ratioen fra studieåret 2016/17, mens STÅ/VIP-ratioen vil falde.

Samlet set vurderer akkrediteringspanelet, at de studerende med de beskrevne tiltag vil få tilstrækkelig kontakt til forskningsmiljøet bag uddannelsen. Vurderingen skal ses i lyset af, at de studerende nu primært modtager vejledning fra VIP'er i forbindelse med deres bachelorprojekt. Samtidig har universitetet i tilstrækkelig grad sandsynliggjort, at de tiltag, de har gennemført, vil sikre en positiv udvikling fremover.

Kriterium IV: Tilrettelæggelse og gennemførelse

Tilrettelæggelsen og den praktiske gennemførelse af uddannelsen understøtter opnåelsen af målene for læringsudbytte.

Uddybning:

- uddannelsen er tilrettelagt, så den studerende kan opnå uddannelsens mål for læringsudbytte inden for uddannelsens normerede studietid og med en samlet arbejdsbelastning svarende til uddannelsens omfang i ECTS-point,
- undervisningen på uddannelsen er pædagogisk kvalificeret,
- uddannelsen er tilrettelagt, så det er muligt at gennemføre én eller flere dele af uddannelsen eller udbuddet i udlandet inden for uddannelsens normerede studietid,
- dele af uddannelsen, der gennemføres uden for institutionen, herunder praktik, kliniske forløb og uddannelsesdele, der gennemføres i udlandet, indgår som integrerede dele af uddannelsen, således at de studerendes læring på institutionen og på dele, der gennemføres uden for institutionen, supplerer hinanden.

Der er foretaget en fornyet vurdering af de uddybningspunkter, som var udslagsgivende for Akkrediteringsrådets afgørelse om betinget positiv akkreditering.

Vurdering ved akkreditering i 2015

Kriteriet var delvist tilfredsstillende opfyldt.

”Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsens anvendte arbejds- og undervisningsformer understøtter uddannelsens læringsmål. Akkrediteringspanelet vurderer dog samtidigt, at der er afsat meget få vejledningstimer til bachelorprojektet, og at det er kritisk, at de studerende oplever overlap eller modstridende vejledning mellem henholdsvis klyngevejledning og individuel vejledning.

Frafaldet på første år af uddannelsen ligger under frafaldet for det samfundsvidenskabelige hovedområde på landsplan, og uddannelsens undervisere er pædagogisk kvalificerede. Hvis de studerende ønsker det, er det muligt inden for uddannelsens struktur at placere et udlandsophold.” (Akkrediteringsrapporten fra 2015).

Vurdering ved opfølgning på betinget positiv akkreditering i 2017

Kriteriet er tilfredsstillende opfyldt.

Akkrediteringspanelet vurderer, at universitetet siden akkrediteringen i 2015 har arbejdet med rammerne for bachelorprojektet, bl.a. ved at sikre et bedre samspil mellem de forskellige vejledningsformer og synliggøre for de studerende, hvad de kan forvente, og hvad der forventes af dem i forbindelse med projektet. Den samlede vejledningsmængde er øget, bl.a. ved at indføre fælles introduktionsforelæsninger. Panelet vurderer, at der frigøres tid til mere emnespecifik vejledning i den individuelle vejledning, når gennemgangen af formalia er en del af de fælles introduktionsforelæsninger. Samlet set vurderer panelet, at forløbet for bacheloruddannelsen er hensigtsmæssigt tilrettelagt.

Den samlede vurdering af kriteriet er baseret på vurderinger af følgende forhold:

Er bachelorprojektet hensigtsmæssigt tilrettelagt?

Jf. kriterium II blev 70,7 % af de studerende i studieåret 2015/16 vejledt af VIP'er i forbindelse med deres bachelorprojekter, og universitetets målsætning er, at andelen stiger til ca. 80 % i studieåret 2016/17. Ud af de 700 timer, undervisningsforpligtelsen udgør, skal 150 afvikles i form af vejledning i forbindelse med bachelorprojekter og/eller kandidatspecialer (redegørelse inkl. bilag, s. 21-22).

Tildeling af vejleder foregår efter en ny procedure, hvor de studerende har mulighed for at ønske vejleder, hvorefter der sker en administrativ tildeling af vejleder.

I forbindelse med akkrediteringen i 2015 viste studieaktivitetsopgørelsen, at de studerende havde en relativt ensartet studieaktivitet i løbet af de første fem semestre med en overvægt af undervisning modtaget på hold med maks. 40 deltagere. På 6. semester, hvor de studerende udarbejder bachelorprojekt, modtog de mindre undervisning. Det billede er fortsat dækkende.

Vejledningen i forbindelse med de studerendes bachelorprojekter er blevet omlagt. I 2015 modtog de studerende vejledning på to lektioner a 45 minutter i forbindelse med individuelt udarbejdede projekter, og når to studerende udarbejdede projekt, blev der tildelt ca. tre lektioners vejledermøde – og vejledningen øgedes igen for større grupper. De studerende modtog også såkaldt klyngevejledning på sammenlagt otte lektioner i hold a 50 studerende, og derudover havde universitetet oplyst, at der var afsat tid til kontakt via telefon og e-mail.

Universitetet har udarbejdet en beskrivelse af de formelle rammer for bachelorprojektet. Heraf fremgår normerne for vejledning i forbindelse med udarbejdelsen af bachelorprojektet, og de forskellige vejledningsformer, de studerende møder i forbindelse med projektet, er beskrevet. Derudover indeholder beskrivelsen et årshjul for projektudarbejdelsen og afslutningsvist et kortere afsnit, der beskriver udviklingen i evalueringen af projektforsløbet (redegørelse inkl. bilag, s. 188-190).

Det fremgår, at normen for individuel vejledning er øget med virkning fra forårssemestret 2016. Studerende, der udarbejder individuelle projekter, modtager nu tre lektioners vejledermøde, mod de tidligere to lektioner, og grupper på to studerende modtager nu ca. fire en halv lektion. Som tidligere øges vejledningsmængden for større grupper. Ifølge universitetet angiver vejledningsmængden den tid, som de studerende har krav på, og hvor de kan forvente at møde deres vejleder. Derudover er der i den samlede tidsnorm for den enkelte vejleder afsat tid til forberedelse og andre vejledningsrelevante opgaver, herunder at de studerende fortsat har mulighed for kontakt via e-mail og telefon (redegørelse inkl. bilag, s. 188-190, og supplerende dokumentation af 17. februar 2017).

Som et nyt tiltag i forhold til akkrediteringen i 2015 har universitetet implementeret et introduktionsseminar i forbindelse med bachelorprojektet. Seminaret har et omfang på fire lektioner, hvor formalia, vejledningsformer, kildeindsamling og udarbejdelse af problemformulering bliver gennemgået. Seminaret bliver afholdt tre-fem gange inden for en uge med deltagelse af ca. 150 studerende pr. gang.

De studerende modtager fortsat klyngevejledning. Ved akkrediteringen i 2015 havde den et omfang på otte lektioner, hvilket fortsat er tilfældet. Der er blevet gennemført en workshop og to seminarer for klyngevejledere og individuelle vejledere med henblik på at kvalificere arbejdet og sikre et bedre samspil mellem de to vejledningsformer. En ekstern pædagogisk konsulent har bidraget til arbejdet, og universitetet skriver, at dette har bidraget til fastlæggelsen af de formelle rammer for bachelorprojektet (redegørelse inkl. bilag, s. 27).

Ud over introduktionsseminaret har universitetet tre gange afholdt en projektbaseret, hvor forskere fra de etablerede forskningscentre fortæller om igangværende og potentielt kommende forskningsprojekter. Formålet er at inspirere de studerende og understøtte deres valg af emne og problemstilling til deres bachelorprojekt. Under besøget mente underviserne, at de studerendes interesse for basarerne er opadgående. Derudover pegede underviserne på den fordel, at basarerne sammen med introduktionsseminarerne bidrager til, at de studerende påbegynder deres bachelorprojekter på samme tid. De studerende, der havde kendskab til eller havde deltaget i basarerne, gav under besøget udtryk for tilfredshed med dem.

Evalueringerne af bachelorforsløbet viser, at hvor 40 % af de studerende i 2014 tilkendegav, at deres samlede indtryk af projektforsløbet var enten meget godt eller godt, er dette steget til 66 % i 2016. De studerende foretrækker fortsat individuel vejledning frem for klyngevejledning, men hvor 11 % i 2014 tilkendegav, at klyngevejledningen var meget god eller god, er den andel steget til 33 % i 2016. Der er også øget tilfredshed med vejledernes tilgængelighed. 45 % oplever dog fortsat, at de ikke får tilstrækkelig information, og der har været et fald med hensyn til deltagelsen i klyngevejledning fra 2014-16. Svarprocenten i evalueringen af bachelorprojektet i perioden 2014-16 svinger mellem 23 % og 25 % (redegørelse inkl. bilag, s. 24-25 og 237-244).

Akkrediteringspanelet er opmærksomt på, at bachelorprojektet netop var blevet omlagt under dets besøg i 2014. I forlængelse heraf bemærker panelet positivt en stigende tilfredshed gennem de seneste tre år blandt de studerende, der har deltaget i evalueringen af forløbet.

Under besøget i 2014 blev der blandt de studerende udtrykt utilfredshed med tilrettelæggelsen af bachelorprojektet, herunder med klyngevejledningen, som de studerende oplevede, kunne være i modstrid med deres individuelle vejledning. Under besøget denne gang var der studerende, der pegede på, at flere studerende ikke benyttede sig af klyngevejledningen, hvilket blev tilskrevet de tidligere erfaringer. Der blev også peget på, at de indførte introforelæsninger var ”for pædagogiske”, hvilket også fremgår af evalueringerne. Samlet set var der dog overvejende tilfredshed med tilrettelæggelsen og vejledningen i forbindelse med bachelorprojektet og en oplevelse af, at individuel vejledning og klyngevejledning supplerer hinanden.

Blandt underviserne var der tilfredshed med introforelæsningerne, der betyder, at den enkelte underviser i mindre grad skal bruge tid på at forklare formalia i forbindelse med projektet, men kan fokusere på vejledningen med hensyn til det fagfaglige indhold.

Akkrediteringspanelet vurderer, at forløbet for bachelorprojektet er hensigtsmæssigt tilrettelagt på uddannelsen.

Kriterium V: Intern kvalitetssikring og -udvikling

Kvalitetssikringen af uddannelsen er i overensstemmelse med de europæiske standarder og retningslinjer for de videregående uddannelsesinstitutioners interne kvalitetssikring af uddannelser og er velfungerende i praksis.

Uddybning:

Institutionen sikrer, at:

- der gennemføres løbende kvalitetssikring og -udvikling af uddannelsens tilrettelæggelse og gennemførelse, herunder indsamling, analyse og anvendelse af relevant information og de studerendes evaluering af undervisningen,
- der gennemføres periodiske evalueringer af uddannelsen med inddragelse af aftagere og øvrige relevante interessenter,
- dele af uddannelsen, som gennemføres uden for institutionen, herunder praktik, kliniske forløb og uddannelsesdele, der gennemføres i udlandet, omfattes af det systematiske kvalitets-sikringsarbejde,
- uddannelsens fysiske faciliteter, og materielle ressourcer er relevante for at realisere målene for læringsudbyttet.

Der er foretaget en fornyet vurdering af de uddybningspunkter, som var udslagsgivende for Akkrediteringsrådets afgørelse om betinget positiv akkreditering.

Vurdering ved akkreditering i 2015

Kriteriet var delvist tilfredsstillende opfyldt.

”Akkrediteringspanelet vurderer, at det kun i nogen grad er sandsynliggjort, at der er en tilstrækkelig administrativ understøttelse af uddannelsen. Panelet har tillagt forholdet særlig vægt set i lyset af det store antal studerende, der er indskrevet på uddannelsen.

Akkrediteringspanelet vurderer, at der løbende arbejdes med kvalitetssikring og -udvikling af uddannelsen og dens tilrettelæggelse og gennemførelse. Universitetet indsamler, analyserer og anvender relevant information, herunder de studerendes evaluering af undervisning. Relevante aftagere involveres løbende i kvalitetssikringsarbejdet for uddannelsen, og for så vidt angår periodiske evalueringer af hele uddannelsen med inddragelse af aftagere er der udarbejdet et overordnet koncept herfor.

Uddannelsens fysiske forhold og ressourcer monitoreres desuden løbende gennem bl.a. undervisningsmiljøundersøgelser.” (Akkrediteringsrapporten fra 2015).

Vurdering ved opfølgning på betinget positiv akkreditering i 2017

Kriteriet er tilfredsstillende opfyldt.

Akkrediteringspanelet vurderer, at universitetet har arbejdet målrettet på at styrke og tilpasse uddannelsens administrative understøttelse, så den nu er tilstrækkelig.

Den samlede vurdering af kriteriet er baseret på vurderinger af følgende forhold:

Sikrer uddannelsen løbende tilstrækkelig administrativ understøttelse?

Ved akkrediteringen i 2015 vurderede akkrediteringspanelet, at universitetet monitorerede og fulgte op på, om de nødvendige faciliteter var til rådighed, så de studerende kunne gennemføre uddannelsen og nå det samlede mål for læringsudbytte. Samtidig vurderede panelet, at det var kritisk, at de studerende og underviserne oplevede, at den studieadministrative understøttelse af uddannelserne ikke var velfungerende og tilstrækkelig. Det var desuden de studerendes og underviserens oplevelse, at udfordringerne havde stået på i længere tid.

Universitetet anfører i den aktuelle ansøgning, at der fortsat arbejdes på at forbedre den studieadministrative understøttelse af uddannelser; bl.a. har universitetet arbejdet med at afklare og prioritere sine løsninger (redegørelse inkl. bilag, s. 32).

I december 2015 nedsatte universitetet to arbejdsgrupper: en med primært studerende og en med primært undervisere. Formålet var ”at opnå en indsigt i, hvilke udfordringer studerende og medarbejdere møder i relation til den administrative understøttelse af uddannelse og undervisning samt at arbejde på fælles løsningstiltag og forbedringer” (redegørelse inkl. bilag, s. 33). Der er afholdt syv møder i hver gruppe, hvor der bl.a. er blevet arbejdet med de kritikpunkter, der blev rejst i forbindelse med akkrediteringen i 2015. Grupperne har også søgt inspiration til, hvordan studieadministrativ understøttelse kan tilrettelægges, gennem studieture til Syddansk Universitet og Lunds universitet. Resultatet af gruppernes arbejde er et idekatalog med 25 indsatser, hvoraf den administrative ledelse har valgt at gå videre med 23 og selv tilføje én indsats, som er formuleret af administrationen selv. Universitetet oplyser, at 17 indsatser er løftet ultimo november 2016, resten forventes at være løftet inden sommeren 2017. Eksempler på tiltag fremgår nedenfor (redegørelse inkl. bilag, s. 33-34 og s. 263-270).

Ved akkrediteringen i 2015 rettede studerende og undervisere kritik mod bl.a. dårligt fungerende tilmelding til valgfag og dårlig it-understøttelse, overlap i placeringen af obligatoriske fag og sen udmelding om pensum. Endelig oplevede de studerende, at studieadministrationen ikke i tilstrækkeligt omfang havde åbent, og at det var u hensigtsmæssigt, at studieadministrationen og studieinformationen var adskilt.

Universitetet skriver, at det ved tilmelding til valgfag er de studerendes ansvar at sikre sig, at de ikke tilmelder sig fag, hvor undervisning eller eksamen overlapper. For at sikre en transparent og stabil proces i forbindelse med tilmeldingen arbejder universitetet på at udvikle en skemastruktur, der skal være omdrejningspunktet for planlægning af al undervisning på fakultetet. Universitetet oplyser, at planlægningen af studieåret 2017/18 vil være planlagt efter denne skemastruktur. For at understøtte processen eksisterer der en række årshjul, som vil blive samlet i foråret 2017, og som sikrer, at alle oplysninger om fag, underviser og eksamen er på plads forud for tilmeldingen (redegørelse inkl. bilag, s. 36 og 289). Angående overlap mellem obligatoriske fag skriver universitetet, at fagene placeres ved hjælp af en såkaldt planlægningsmotor, der hindrer overlap. Universitetet anfører, at processen er transparent og stabil, med henvisning til at det ikke har været nødvendigt at lave ændringer, samt at der ikke har været studenterhenvendelser vedrørende overlap (redegørelse inkl. bilag, s. 36).

Med hensyn til spørgsmålet om for sen udmelding om pensum har arbejdsgrupperne identificeret to elementer: Det ene er udmeldingen af selve pensum, og det andet er oprettelsen af et grupperum for faget på fakultetets læringsplatform. Det er tydeliggjort i de funktionsbeskrivelser, der er omtalt under kriterium II, at det er faglederen og den fagansvarliges ansvar at melde pensum ud rettidigt. De studerendes adgang til fag på læringsplatformen kræver tilmelding til fagene, hvilket igen kræver, at de er oprettet i systemet. Dette er studieadministrations opgave, og universitetet skriver, at der er fokus på at sikre, at det sker i tilstrækkelig tid før studiestart (redegørelse inkl. bilag, s. 36).

Drøftelser i arbejdsgruppen med studerende har klarlagt, at kritikken fra 2015 vedrørende adskillelsen mellem studieinformationen og studieadministrationen var rettet mod et for lavt videnniveau dels med hensyn til praksis og dels med hensyn til de studerendes konkrete sager i studieinformationen, som er de studerendes primære indgangsvinkel til administrationen. I forlængelse heraf har universitetet implementeret et sagsbehandlingssystem, der sikrer, at en konkret sags status kan følges af alle studieadministrative medarbejdere. En studerende vil derfor altid kunne få information om status på en verserende sag ved henvendelse i studieinformationen. For at understøtte en bedre videndeling pågår der et arbejde med at udarbejde grafiske overblik over fakultetets sagsgange, der samtidig synliggør den eksisterende praksis (redegørelse inkl. bilag s. 40-41 og 291-292).

Efter flytningen til Søndre Campus er studieinformationens åbningstid udvidet til 12-15 timer, og der er i tillæg til studieinformationen etableret et videntcenter, hvor de studerende kan få svar på spørgsmål af mere praktisk-logistisk karakter. Her er der åbent 60 timer om ugen i løbet af semestrene, og der er også åbent i weekenderne og på hverdage i sommerferien. Efter flytningen er uddannelsesservice, studieinformation og studie- og karrierevejledningen blevet integreret, hvilket universitetet peger på, styrker det tværgående samarbejde. Endelig peger uni-

versitetet på, at årsværk allokeret til studieadministrativ understøttelse er øget i perioden 2013-16 (redegørelse inkl. bilag, s. 32 og 39).

Under besøget tilkendegav underviserne, at de oplever en styrket og mere systematisk administrativ understøttelse af uddannelsen.

De studerende pegede under besøget på, at de oplever udfordringer i planlægningen af fx fag inden for samme specialiseringsområde og fag på engelsk. Samtidig var de glade for etableringen af videntcenteret og havde positivt bemærket de øgede åbningstider.

Akkrediteringspanelet bemærker positivt, at universitetet har inddraget de studerende og underviserne i arbejdet med at klarlægge udfordringer og mulige løsninger i forbindelse med tilrettelæggelsen af det studieadministrative arbejde. Desuden har universitet valgt at lade de to arbejdsgrupper fortsætte som referencegrupper, der kan følge de igangsatte initiativer og fortsat holde fokus på de studieadministrative forhold.

Ved akkrediteringen i 2015 bemærkede akkrediteringspanelet også positivt, at universitetet kontinuerligt arbejdede med at skabe en god og effektiv studieadministration, og det er panelets vurdering, at det fortsat er tilfældet.

Akkrediteringspanelet vurderer, at universitetet sikrer en tilstrækkelig administrativ understøttelse af uddannelsen.

Om akkrediteringen

Lovgrundlag

En akkrediteringsvurdering af en uddannelse er en faglig vurdering af, om uddannelsen lever op til foruddefinerede kriterier. Denne akkrediteringsvurdering er foretaget med udgangspunkt i de kriterier for uddannelsers kvalitet og relevans, som er fastlagt i bekendtgørelse nr. 745 af 24.6.2013 om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner og godkendelse af videregående uddannelser, og som var gældende på tidspunktet for akkrediteringen i 2015.

Metode og proces for opfølgning på betinget positiv akkreditering

Akkrediteringsprocessen bygger på metodiske elementer, som er internationalt anerkendte, og på de europæiske standarder og retningslinjer for kvalitetssikring af videregående uddannelse. Hovedelementerne i akkrediteringsprocessen er, at institutionen indsender sit skriftlige materiale for at vise, hvordan kriterierne er opfyldt, at et fagligt akkrediteringspanel vurderer dette, og at der udarbejdes en akkrediteringsrapport, som offentliggøres.

AI har tilrettelagt akkrediteringsprocessen med det formål at sikre en transparent proces og tilvejebringe et solidt dokumentationsmateriale, som akkrediteringspanelet kan foretage sin vurdering på baggrund af.

Processen skitseres kort herunder. En uddybning af processen findes i AI's *Vejledning til uddannelsesakkreditering. Eksisterende uddannelser og udbud, 30. september 2013*, som er tilgængelig på www.akkr.dk.

- Institutionen har indsendt en redegørelse og bilag for at vise, hvordan uddannelsen lever op til de krav i kriterierne, som blev vurderet ikke at være tilfredsstillende eller delvist tilfredsstillende opfyldt i den oprindelige akkreditering, jf. afgørelsesbrevet af 30. september 2015.
- Akkrediteringspanelet og AI har analyseret materialet ud fra de kriterier, som er fastlagt for akkreditering af eksisterende uddannelser og udbud, og har bedt institutionen om at indsende supplerende dokumentation ved tvivlsspørgsmål.
- Akkrediteringspanelet og AI har været på besøg på uddannelsesinstitutionen.
- AI har udarbejdet akkrediteringsrapporten på baggrund af institutionens skriftlige materiale og besøget samt akkrediteringspanelets analyse og vurdering heraf. Rapporten er godkendt af akkrediteringspanelet.
- Rapporten har været i høring på uddannelsesinstitutionen. Hvis institutionen har indsendt et høringssvar, der har givet anledning til ændringer i vurderinger i rapporten, vil det fremgå i det følgende afsnit om sagsbehandling.
- AI har sendt den endelige akkrediteringsrapport til Akkrediteringsrådet og har samtidig offentliggjort rapporten på www.akkr.dk. Akkrediteringsrapporten danner grundlag for Akkrediteringsrådets afgørelse om positiv uddannelsesakkreditering, betinget positiv uddannelsesakkreditering eller afslag på uddannelsesakkreditering.
- Akkrediteringsrådet meddeler sin afgørelse til uddannelsesinstitutionen og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Organisering

Fra AI har akkrediteringskonsulent Mai Sandby Hansen stået for at gennemføre akkrediteringsprocessen og at udarbejde rapporten i samarbejde med områdechef Steffen Westergård Andersen, der har haft det overordnede ansvar.

Sagsbehandling

Dokumentationen er modtaget 1. december 2016.

Akkrediteringsrapporten er sendt i høring hos institutionen 27. marts 2017. Høringssvaret har ikke medført ændringer i kriterievurderingerne.

Akkrediteringsrapporten er behandlet på Akkrediteringsrådets møde 8.-9. juni 2017.

Dokumentation – samlet oversigt

- Redegørelse
- 2011 Studieordning for den juridiske bacheloruddannelse ved Københavns Universitet
- Tillæg til Studieordning for den juridiske bacheloruddannelse ved Københavns Universitet (målbeskrivelser)
- Nøgletal for bacheloruddannelsen i jura, KU
- Bilag 1: Projektplan for projektprogram genakkreditering af bacheloruddannelsen i jura, KU
- Bilag 2: Retningslinjer for etablering, forlængelse og nedlæggelse af forskningscentre og forskningsgrupper ved Det Juridiske Fakultet, KU
- Bilag 3: Funktionsbeskrivelse for uddannelseskoordinatorer ved Det Juridiske Fakultet, KU
- Bilag 4: Funktionsbeskrivelse for fagledere og fagansvarlige ved Det Juridiske Fakultet, KU
- Bilag 5: Eksempel på dagsorden til nyt mødeforum kaldet UDD-FORSK
- Bilag 6: Statement for forskningsbaseret af fakultetets uddannelser
- Bilag 7: Uddrag fra ny studieordning vedr. fagsammensætning på bacheloruddannelsen i jura
- Bilag 8: Kommissorium for udvalg vedrørende fagplacering mv. på bacheloruddannelsen
- Bilag 9: Bevillingstilsagn modtaget i 2014, 2015 og 2016
- Bilag 10: Politik for anvendelse VIP og DVIP på de juridiske uddannelser, KU
- Bilag 11: Eksempel på lektionsplan på et obligatorisk fag på bacheloruddannelsen
- Bilag 12: Undervisningsforpligtelse – skærmdump og notat
- Bilag 13: Beskrivelse af de formelle rammer for et bachelorprojekt
- Bilag 14: Dokumentation af opkvalificering af BA-vejledere
- Bilag 15: Dokumentation for, at tilfredsheden med BA-vejledningen er steget
- Bilag 16: Læringsstrategi, -principper og vision
- Bilag 17: Funktionsbeskrivelse for ph.d.-vejledere ved Det Juridiske Fakultet, KU
- Bilag 18: Kommissorium for arbejdsgrupperne ”undervisere” og ”studerende”
- Bilag 19: Opsummering af observationer gjort på studieture
- Bilag 20: Sammenfatning af de studerendes henvendelser og facebookopslag
- Bilag 21: Idékatalog og status på dets indsatser
- Bilag 22: Skærmdump af internt system til sagsbehandlingsstatus
- Bilag 23: Skærmdump fra intranetside om indflydelse på studie
- Bilag 24: Skærmdump fra intranetside om studiemiljøundersøgelse
- Bilag 25: Skærmdump fra intranetside om holdrepræsentantskabsmøder
- Bilag 26: Eksempel på resultat af holdrepræsentantskabsmøder
- Følgebrev med rektors godkendelse

- 25. januar 2017 er der modtaget supplerende dokumentation vedr. studieaktivitetsopgørelsen
- 27. januar 2017 er der modtaget supplerende dokumentation vedr. sammenhængen mellem uddannelsens fag og forskningsområder, uddannelsens struktur og opgørelser over VIP/DVIP, STÅ/VIP og STUD/VIP
- 31. januar 2017 er der modtaget supplerende dokumentation vedr. studieaktivitetsopgørelsen
- 17. februar 2017 er der modtaget supplerende dokumentation vedr. vejledningsnormer for bachelorprojekt

- 3. mart 2017 er der modtaget supplerende dokumentation vedr. fremskrivninger anvendt i kriterium 2
21. marts er der modtaget supplerende dokumentation vedr. målsætning for vejledning af bachelorprojekter